

Preotul D. BRUMUȘESCU

ÎN TOIUL LUPTELOR

Cuvântări rostite în decursul
Războiului de întregire : 1916—1918

TIPARUL „OLTENIA”, BUCUREȘTI

— 1 9 2 9 —

Preotul D. BRUMUȘESCU

M. Lupescu
Cecilio Diverso
Jud. Ort

IN TOIUL LUPTELOR

Cuvântări rostite în decursul
Războiului de întregire : 1916—1918

oaf elă na du
123 45 6 7 8 9 10

A

S4 61064se, c8,
p4 w674, î7s10w6,

TIPARUL „OLTENIA”, BUCUREȘTI

— 1 9 2 9 —

07751810
1916
1917
1918
1919
1920

~~*[scrieri șterse]*~~

71076, p58e4 71076? ¹
71076, 71076
p58e 76e6, 410 4 894082
Irei Popescu spre aducere
aminte.

Pr. S. Brumnescu
f. renator

scriit. - Suci - det.

26 - Noemb - 1930.

ÎN LOC DE PREFAȚĂ 1)

„Deși în vârstă, totuși este sănătos și în putere de a continua campania în bune condițiuni ca Confesor al regimentului.

Foarte cuviincios, însă cu multă demnitate cu ofițerii, iar cu trupa se poartă ca un părinte sufletesc.

Totdeauna și-a făcut datoria, nelipsit fiind de lângă trupă; a îngrijit tot timpul luptelor de morți — și îngropându-i creștinește — iar celor răniți îndulcindu-le suferințele, făcându-i să-și uite de moment ceea ce aveau de îndurat, din cauza rănilor căpătate în toiul luptelor. A fost nelipsit de lângă postul de ajutor al regimentului.

În timpul luptelor, când trupa trebuia îmbărbătată era nelipsit de lângă drapel, și când a fost prilejul de a interveni cu ultima rezervă, n'a șovăit a merge cu crucea în mâna dreaptă însuflețindu-i a-și face datoria până la sacrificiu.

În timpul diferitelor marșuri cu regimentul, a mers în mijlocul trupei pe jos, îmbărbătându-i, pentru a uita oboseala marșului, înflăcărând cu exemple din Sfânta Scriptură.

Pentru bunele însușiri sufletești și trupești, îl propun pentru înaintare asimilat gradului de Căpitan“.

Comand. Reg. 43/59 Infanterie

Colonel (ss) **POMPONIU**

1) Din foaia Calificativă, cu No. 3.517.

5246, 58 u8, p10 p6 ?
e8, 58 710 t4 p17, 106 t8 ? sc2640
982, 958, u8, u8
982 u8 p10 p6 710 t4 p17 106 t8 98 t8.

Al. Popescu
Comand. Doua
Jud. Ol.

Preotul D. Brumușescu

POPA DIN DEALUL SĂREI

(deX)

*Aciolați pe dealul Sărei, într'un ungher de țintirim,
Aveam poruncă hotărâtă să ținem piept ori să murim.
Pe după cruci pitiți cu toți, trântiți pe brânci, sau în genunchi
Trăgeam în văile deschise din gropile pleșuvei muchi...*

*În spate, satul gol de oameni, pe brâna coastei se pierdea ;
Doar popa singur rămăsese — și tot urca de nu vedea.
Era un om voinic și tânăr cu niște ochii adânci, frumoși,
Vorbea cu noi de biata țară, ne povestea despre strămoși
Și 'nsuflețindu-ne într'una cu focul dragostei de neam
Ne trimetea chiar el la luptă, iar noi voioși ne supuneam...
.... Dar cum nu mai putea să suie din sat în vârful de-atâtea ploii.
S'a hotărât ca să rămâie și s'a mutat în deal la noi...
Și-a luat la el numai o carte și 'mpărtașanie în potir
Și nu se mai clintea acuma din sângeșul cimitir...
Toți câți cădeau de gloanțe pe pieptul lui se sprijineau,
El îi grija cu Sfânta Taină și-i mângâia până mureau...
Vrășmașul, zăticnit din cale, turbat că nu răsbește sus,
Aduse grabnic patru tunuri și țință drept în noi le-a pus,
Le-a înțepenit pe temelie, le-a potrivit, ochind, și-apoi,
Afară din bătaia noastră, a început să tragă în noi...
De și vedeam din vârful cu ochii venind pieirea negreșit
Sedeam, căci n'aveam de cât pușca și-un pumn de gloanțe pe sfârșit.*

*...A fost apoi un iad și-o moarte cu toți vorbeam să nu mai stăm.
Cei slabi de îngeri dau să fugă și mulți spuneau să ne predăm...*

Atuncea Popa, ca o fiară, sări din șanț răcnind cumplit,
 Ne fulgera cu vorbe grele, ne-rușina și ne-a oprit.
 Ne-a pus să ingenuchem, sub schije, în sânge proaspăt și noroi
 Și ne-a jurat pe sfânta cruce un pas să nu dăm înapoi...
 Pe fiecare om în parte apoi ne-a binecuvântat
 Și, răsădindu-ne alt suflet, ne-a rânduit iar la luptat.

Stam ziua până'la brâu în apă pitiți în șanț cu el la rând ;
 Curgeau ghiulele puzderii pe capul nostru șuerând.
 Când răbunneau, lovind pământul, și-l sfredeleau vijelios,
 Ne ridicau din șanț cu totul și ne svârleau în vale jos...
 Era atâta 'ncrâncenare, atât potop de fier și foc
 Că desgropa din groapă morții și ne'ngropa pe noi la loc,
 Dar seara, când cerca dușmanul să urce dealul, înviam,
 Trăgeam și noi în carne vie și valmeș îi rostogoleam ?...

Cinci zile ne-am bătut ca lei cu Popa 'n frunte când, blestem,
 O schijă 'l-a plesnit în coaste, și-a mai trântit ore-o patru ghem!...
 El, pipăindu-și pașnic rana, văzu că totul s'a sfârșit,
 Și liniștit cerând potiru el singur s'a împărtășit.
 Apoi, senin plecându-și ochii, muri pe brațe de soldați...
 Cuvântul său din urmă fuse : **„Cu nici un chip nu vă predați“ !**
 „Copii luptați fără de teamă, cu noi e însuși Dumnezeu“ ...
 ...Și nu mai știu nimic în urmă, c'atunci am fost rănit și eu !...
 Dar azi, când cine-va mă 'ntreabă mărturisesc cinstit și drept
 Că fără Popa dela Sare noi nu țineam acolo piept !...

Fraților! 1)

Acolo..., sunt părinții, frații, nevestele și copiii voștri. Iar acolo sus pe munte, e unгурul păgân; dușmanul secular al nostru și al fraților din Ardeal, care de o mie de ani 'i ține în cea mai neagră robie, pe cei d'un sânge și d'o lege cu noi.

Astăzi voește să întinză stăpânirea lui spurcată și peste scumpa noastră țară, unde se află copiii voștri iubiți, ca să jefuiască avutul nostru, să pângărească nevestele, și locurile noastre sfinte. Nu numai că nu le vom îngădui acest gând barbar, dar vom porni cu toți asupra lor luptând până vom învinge îndeplinind visul strămoșilor și al voievozilor noștri; întregirea Neamului Românesc.

*Înainte cu Dumnezeu, Amin
1916, Sept., 12*

Frați Ostași! 2)

Cea mai înaltă chemare și frumoasă pentru voi, — odraslă tânără și puternică a poporului Românesc, este aceia în care aveți a vă îndeplini sfânta datorie de apărarea scumpei noastre patrii, astăzi când este în momentul cel mai greu, când mai mult de jumătate e sub piciorul inamic.

Voi, pe care țara vă iubește, trebuie ca să fiți fericiți și mândri că, chiar vouă patria vă cere supremul sacrificiu a spăla cu sângele vostru urmele dușmanului cotropitor.

Astăzi, vreți să arătați patrii iubite devotamentul vostru; „Iați zis“.

1. Cuvântare ținută pe muntele Buliga la pornirea unui fulgerător atac.

2. Cuvântare ținută în ziua de 27 Aprilie, cu ocazia depunerii jurământului „reinoit“ Regimentul 43/59 inf.

Iată, mamă iubită, te respectăm, te iubim ca pe cel mai mare și mai scump bun al nostru, cu toții într'un cuget am venit să-ți dovedim neștrămutatul nostru devotament, formând cu inima și cu brațele noastre scut puternic pentru alungarea dușmanului și întărirea ta.

Vom ascuți inimele noastre, vom oțeli brațele noastre pentru îndeplinirea idealului național, ca astfel tu în veci să fii puternică, de-a pururea să te lauzi cu fiii tăi.

Și pentru că așa este, cu toți ați zis jurăm.

V'ați legat, frați ostași, cu jurământ pe numele lui Dumnezeu. — Acelui Dumnezeu, care a ajutat pe părinții voștri cât au trăit, care v'a ajutat pe voi să creșteți și să deveniți ostași, v'ați legat cu jurământ zic: că vă veți face din toată inima datoria pentru țară, păstrând cu tărie acest drapel care reprezintă bărbăția voastră.

Prin acest jurământ ați dat tărie celei mai înalte fapte din viața voastră de români.

V'ați legat frățeste, puind pe Dumnezeu la mijloc, de a păzi ca niște stegari neadormiți pământul iubit, pe care au văzut lumina strămoșii voștri și voi; locușoarele scumpe cu dealuri și văi, care vă povestesc faptele bătrânilor și vă amintesc plăcutele jocuri ale copilării voastre, țarinile peste care au străbătut plugarile mânate de voi în cântece vesele, și pe care cresc holdele cu care v'ați făcut mari.

Iată ce v'ați hotărât a relua din mâna dușmanului, care astăzi prin o încercare dela Dumnezeu pentru păcatele noastre ne-au jefuit țara, precum și ultima bucățică dela gura familiilor, copiilor noștri, pângărindu-ne cel mai sfânt sanctuar al credinții noastre: Școala și biserica, făcându-le grajduri de cai, rămășițele de hoarde barbare ale lui Atila.

Iubiți ostași !

„Sățișorul în care se află soțiile și copiii voștri ; biserica în care ne-am închinat lui Dumnezeu și școala unde am învățat, căsuța în care ne-am născut, dealurile și văile pe unde alergam și ne jucam când eram copii mici, cimitirul unde zac oasele părinților și scumpilor noștri iubiți.

Acel colțișor de pământ care poartă cele mai scumpe și

mai sfinte suveniri din viața noastră se numește patria mamă".

Iată iubiți ostași! moșia voastră pentru care ați jurat astăzi să luptați pentru ea.

Iată patria voastră și a noastră a tuturilor Românilor.

Pentru ea au trăit și luptat moșii și strămoșii noștri.

Pentru ea a trăit Mihai Viteazul și Ștefan cel Mare, care ca niște lei s'au luptat cu vrăjmașii neamului puindu-i pe fugă.

Pentru ea frații și părinții voștri s'au dus voiși la Plevna și s'au întors eroi.

Pentru ea dară și voi, să căutați a vă oțeli inima cu drag și brațele spre a lupta cu vitejie, dovedind că sunteți urmașii vrednici ai strămoșilor voștri: Că din viteaz, viteaz răsare, precum din stejar, stejar răsare.

Frați Ostași!

Dumnezeu, pe numele căruia v'ați legat a lupta pentru țară, să vă stea într'ajutor.

Să vă ajute ca și numele voastre să fie scrise în cartea vitejilor scumpei noastre țări, ca drept pildă celor ce ne va urma.

Și bine cuvântarea lui Dumnezeu să fie cu voi cu toți.

Amin!

Codăești, 1917, Aprilie, 27.

Frați Ostași! ³⁾

Am auzit și noi, de entuziasta primire ce vi s'a făcut la Iași: atunci o rază nouă de bucurie ne-a înseninat sufletele, întărindu-ne credința căreia ne închinăm dela începutul răboiului European.

Inimile noastre v'au strâns în brațe, cu dragoste ca pe niște frați și buni tovarăși de fapte, de care am fost despărțiți multe secole.

Ochii noștri s'au umplut de lacrimi, când am auzit că ați

3. Cuvântare ținută cu venirea și înrolarea prizonierilor Ardeleni la regimentul nostru.

sosit în strâmtoarea colțului de pământ Românesc, în care s'a înghemuit toate nădejdiile neamului nostru.

Bine ați venit, scumpi camarazi, sub flamurile pentru a căror apărare, timp de 10 luni de zile, au sângerat mii de viteji pentru biruința cărora mai luptă, fără preget, miile ce au mai rămas.

Voi, fostele catane împărătești, ați sosit să însuflețiți golu-rile rămase în urma celor căzuți dintre noi, ați venit să treziți un avânt proaspăt în sufletele noastre, să duceți cu cinste și însuflețire 'nainte steagul tricolor și să-l împlântați în inima perfidă a împărăției care v'a stors atâtea veacuri.

Liberarea pământului care ne-a născut și intruparea idea-lului în care am crescut, astăzi nu cunoaște de cât un singur steag, pe cel al datoriei și al sângelui.

Voi ați jurat să-l duceți la biruință sau să muriți.

O veți face, că nu sunteți vânători de vorbe, ci oameni întregi și de ispravă, adevărați copiii ai vremurilor mari de jertfe.

La serbarea dela Iași, cu voi au fost și mulți eroi... muți, cari zac risipiți pe câmpiile Dobrogii, prin văile Ardealului și prin văgăunele Carpaților.

Au fost și ei la prasniciul oficial al înfrățirii Ardealului cu Țara căci fără ei nu se putea să se facă.

Umbrele lor se învăteau și ele vesele în Hora Unirei pe care ați încins-o în jurul statuii lui Cuza Vodă.

Alături de voi strigau și miile lor de glasuri nevăzute, *România Mare!* și cântau în cor cu voi: *Trăiască Regele.*

Voi care, mâine, veți adăpa cu sângele vostru țărâna ce le acoperă mormintele, iată simțiți de sigur, între voi, căci pilda lor va povățuit să părăsiți taberile din Rusia și să veniți pe câmpul de luptă ;

Ei v'au chemat ca să-i răsbunați și să le intrupați visul pe care ei l'au întrezărit numai o clipă.

N'au lipsit nici chiar aceia, deși sânge din sângele nostru, tânjesc într'o dureroasă robie...

Astăzi veți scăpa de rușinea robiei de a lupta alături de unguri, bulgari și nemți, veți putea muri cinstit, pe câmpul de luptă, împreună cu ceilalți Eroii ai României.

Venirea Voastră! Dragi și norocoși tovarăși de arme, a luminat cerul nădejdiilor noastre ale tuturilor.

Ea înscrie o nouă epocă de vitejie în istoria poporului nostru, care astăzi arde de o singură dorință :

Aceia de a merge înainte.

Înainte dar peste stârvurile dușmane care ne-au pângărit pământul strămoșesc.

Codăești, 1917, Iunie, 29.

Frați Români și Viteji ostași ! ⁴⁾

De câte ori numele M. S. Regelui Ferdinand 'mi revine în minte 'mi produce o impresie așa de puternică, așa de vie, încât aș dori să fac și pe alții a o împărtăși.

Căci cuvântul său limpede, simplu și puternic, care, în mijlocul celor mai strașnice încercări ; ce a știut să păstreze Regal intact voința de luptă și credința în biruință.

Gestul său sobru, expresia calmă și sigură, privirea albastră, privire așa de perfect sinceră și directă îi dă toată valoarea.

Întâmplări e Răsboiului i-au pus figura într'o așa de vie lumină de a fi mult cunoscut de lume... și mai înainte dacă ; — Modestia — îl ascundea ; această strălucită virtute, de și nu făcea parte din formalismul Regal, precum veacurile l'au clădit pe încetul. Și cum din viorele faci anevoe o coroană. Totuși această virtute e poate mai răspândită de cum se crede la Suverani.

Bun, cordial și familiar, fie care din priviri, fie care din mlădierile glasului vădesc o energie liniștită, o cinste minuțioasă și riguroasă.

O cinste al cărui supus înțelege a fi M. S. Regele.

Această modestie exemplară, această onestitate superioară, au îngăduit Regelui Ferdinand I al României să străbată cu atâta noblețe de suflet, conflictul moral cel mai patetic.

Deși german de origină, și legat adânc de toate amintirile de familie și tinerețe, deosebind adevărata chemare a țării asupra

4. Cuvântare ținută batalioanelor, pe Valea Aluniți când plecau pe poziție

căreia domnește, i'a jertfit tot acest trecut, toată această iubire, și ca să zic așa, însăși inima M. S....

Aceasta nu va fi, fără îndoială drama cea mai puțin sgu-
duitoare din marele Răsboi.

În ceasurile de criză dureroasă în care multe spirite înțelepte nu păstrau din înțelepciunea lor, de cât tocmai cât trebuia și în care multe inimi curajoase părăseau prea mult din curajul lor, precum aeronauții aruncă povara ca să poată sbura mai iute, România a avut asupra ei, pentru cea mai înaltă a ei pază morală ; „Loialitatea” M. S. Regelui Ferdinand, Loialitatea cu atât mai frumoasă, cu cât era străbătută de chinuiri sufletești și de tristețe ; loialitatea cu atât mai mare, cu cât măsurase toate necazurile pe care avea să le pricinuiască respectul de ea însăși ; loialitate cu atât mai înduioșetoare, cu cât a exprimat-o totdeauna cu mândria unui rege și simplitatea unui om.

Și e ciudat că epitetul de loial n'a fost alipit până azi de nici un nume de Rege, poate că istoria, care știe ce face, îl păstra Regelui României — Ferdinand cel loial —.

O merită doi însă : M. S. Regele ca o răsplată ; Germania ca o pedeapsă.

Căci a îndreptat țara pe drumul cel mare al menirii sale istorice. Precum menirea țărilor germanice a fost să se contopească într'o întinsă împărăție, așa s'a și întâmp'at. Soarta Italiei a fost să-și îndeplinească unitatea și a ajuns la aceasta după multe greutăți ; pentru că această ursită era scopul superior al vieții sale, și pentru că a tins într'acolo cu căldură, cu curaj și cu tenacitate.

Tot așa va fi și pentru România.

Și de un an și jumătate de când ține războiul nostru, cu toată gravitatea ceasurilor și cruzimea neizbânzilor noastre, nici o clipă nu a simțit o părere de rău ; căci nici o clipă nu a avut simțul că s'a înșelat asupra menirii țării aceștia.

Desigur, trebuia să luăm din nenorocirile noastre de acum, lecții de energie, trebuie să ne îndreptăm ochii mai departe și mai sus, să ne ridicăm sufletele și mai ales trebuie să ne întărim în fiecare zi mai mult, fie care din noi ; voința.

A voi, aceasta e totul, a voi.

Să nu voim cine știe cum, să nu voim trecător ci cu toate puterile minții și ale inimii.

Voința, în vremurile de fier în care trăim, e talismanul care va isbuti să sfărâme și porțile cele mai strașnic încuiate.

Trebue ca fiecare din noi, dela cel mai mare până la cel mai mic să se încredințeze de acest adevăr și să se facă vrednic de a-l pune în practică. În acest chip a vroit Regele, Biruința aceia, care ne cere astăzi atâtea lacrimi și care ne va aduce într'o zi atâta bucurie.

Așa a voit cu intervenția României și în unire cu guvernul a hotărât-o.

O ! cât l'a costat !

Uite, a fost poate pentru M. S. Clîpa cea mai dureroasă, cea mai plină de chinuri din acest lung șir de încercări.

Când a luat tronul, gândul rolului pe care trebuia să-l joace România în marele conflict, a luat pentru dânsa toate clipele vieții M. Sale.

Aceasta era marea datorie, dela care nu putea să se sus-tragă, și nu trebuia.

Câte lupte !! Câte frământări lăuntrice !...

Dela început, i se impusese această regulă de conștiință : ca să nu ție seamă de neamul din care a pornit, nici de familie nici de sentimente ca om ; să nu vadă de cât România, să nu se gândească de cât la dânsa și decât pentru dânsa.

Și pentru că cinstea unui Rege este de a domni pentru neamul acela, s'a încredințat că locul României era împreună cu popoarele înțelegerii, că era de chemarea Latină ca și rasa sa, interesul istoric, trebuia să o așeze alături de Franța, de Italia, de Anglia, că, dacă n'ar ținea seamă de această chemare, ar ajunge iarăși ce a fost atâta vreme vasala altei puteri și că ar nimici astfel tot ce face mărimea și noblețea unei țări : adică ; unitatea națională, libertatea de acțiune, „independența”. Atunci a simțit o mare întărire sufletească, pentru că vedea cu siguranță, ce drum avea de urmat.

Dar, în acelaș timp, simțea și o jale adâncă, pentru că înțelegea de câte lucruri era să-l despartă pentru totdeauna acest drum...

De familie, de prieteni ce i-a avut odată, de iubirile prietenești ale copilării.

Atunci a fost lupta între conștiință și inima M. Sale și conștiința a biruit.

Inima a rămas puțintel cam tristă.

Este adevărat că locul unde te-ai născut, tot nu-l poți uita ! !...

Ca să putem simți toată emoția ce stăpânea atunci pe M. S. trebuie să ne aducem aminte, cât de mult era legat de familia sa germanică, trebuia să ne chemăm înainte atmosfera patriarhală de cămin, — numai cât căminul e Regal — a vetri Hohenzorlenilor, castelul din Sigmaringen, umbra deasă a teilor săi bătrâni de veacuri, locul pașnic ca un „*lied*“.

Pădurea grozavă și bună pentru copiii ca o dramă a lui Schiller, tot cadrul acesta în care povestea bătrână intră d'a dreptul acasă la dânsa și legenda cea veche regăsește arborii codrului său.

Trebuie să clădești din nou prin cugetare viața simplă de familie care trăește acolo, largile odăi cu podoabe grele, sala cea mare înconjurată de dulapuri sub sticla cărora se păstrează cu miile ceiace a înfrumusețat toate generațiile ce s'a urmat, adunarea tuturor în jurul aceleiași mese la hramurile cele mari ale anului, aceiași prăjitură împărțită cu dreptate fiecăruia, un amestec evlavios, burghez și princiar, de vechi rugăciuni, de cântece bătrâne și de datini din alte vremuri, serile lungi de crăciun și lumina lor de clopote și de stele.

Și ce moravuri pline de bunătate !...

Când Prințul Carol ales Domn al României, părăsește în 1866 castelul părintesc, el îngenunche în vestibul înaintea Principelui Carol Anton, a mamei și servitorilor adunați și primește bine cuvântarea lor. Pe urmă sare pe cal și pleacă în galop. Părinții mândri și plini de durere se suie la rândul întâiu și de pe fereastra deschisă văd pe fiul lor care sta să se piarză în zări, și ridicând amândoi împreună brațele către cer, îi strigă laudând pe Domnul : Ce frumos e și cât de sprinten !... Călătoria mai departe a fost încă mai simplă, întâmlările impunând noului Suveran un strict incognito :

A mers pe Dunăre în classa II-a, între sacii de mărfuri. Ci cu cât trecea fiecare an, cu atât creștea dorul de acasă al Principelui Carol. Scria părinților săi : O ! De aș putea să mă uit în ochii voștri cei dragi mie ! !...

Să nu fiu alta de cât un copil în preajma voastră...

Și în ajunul Crăciunului germanic mărturisea că este și mai multă tristețe în sufletul lui...

M. S. Regele Ferdinand a trebuit să se smulgă și dânsul dela înrăurirea iubită și dela naiva putere a unor amintiri ca acestea în ziua când a socotit că și chemarea și cinstea de Rege îi porunca altfel.

Și M. S. s'a gândit la ochii cei dragi, și i'a trecut prin gând o vorbă ca aceia : să nu fii alta de cât un copil. A trebuit să uite fețele iubite, jocurile, copacii, stâncile, toată tinerețea !!!...

A trebuit să facă a muri toate acestea, una câte una. Și a isbutit, după o luptă, în care s'a biruit. A isbutit de mult curaj și multă loialitate ce avea.

Toată lumea știe, ce sentimente a trebuit să înăbușească pentru apărarea României, independența și mărirea ei în viitor.

O altă datorie morală mai are de îndeplinit în viitor, o va îndeplini și pe aceia cu dragoste adâncă, mai mare în fie care zi, pe care poporul Românesc o face să se nască în inima M. S., datorita de a face mai largă viața, mai mare buna stare a acelor țărani cumiți, isteți, chibzuiți și viteji, care așa de viteji s'au luptat pentru țara lor ! Si pentru aceasta va întrebuița toată conștiința și toată inima, pentru ca acei care, întorcându-se la vetre, se vor folosi de dânsa, vor fi ostași. Căci merită adâncă recunoștință această oștire pentru uriașa muncă pe care a dat-o țării. Ea a trebuit să sprijine cele mai înverșunate lupte și, în acelaș timp, lipsurile cele mai grele. Și suntem mândri de unități așa de Eroice ; ca Diviziile 11, 12, 15, 19, care au luptat în valea Jiului, Regimentul 9 Siret și 4 Vânători etc.

Această armată, așa de greu încercată, va avea un preț mare. Dușmanul zicea că a venit să facă războiul M. Sale și nu Românilor, dar M. S. și poporul una sunt ; căci, au făcut unul altuia toate jertfele, și M. S. când zice poporul meu ; par'că rostește numele unui copil pe care l'ar fi găsit din nou, și poate că, la drept vorbind, chiar așa și este. E greu lucru pentru un Rege să-și cunoască supușii, și greu pentru supuși să-și cunoască Regele.

Se văd puțin, nu-i lasă nimeni să stea față la față, și când se întâmplă câte odată, un lucru ca acesta, totdeauna se află vreunul care să-i despartă îndată, dar, ca să schimbe această stare de lucruri, se cer evenimente considerabile sau violente.

Și unul din ele e războiul. Lui vom avea să-i mulțumim,

că pe neprevestite s'au găsit unul în fața altuia, s'au cunoscut s'au plăcut și unul (altuia) a prins dragoste de cellalt.

Așa se desfășoară de obicei toate povestile de dragoste și de prietenie. Și ce frumoasă este ace asta !..

Voinicii țării Românești și ai Moldovii, văzură la un apus, de soare, trecând prin cantonamente și pe lângă tranșeele lor, într'un vestmânt care nu se deosebia prea mult, de însuși vestmântul pe care-l purtau ei, cu dreapta privire bună, cu înfățișarea plină de iubire și mâna întinsă către dâșii, pe acela din care nu cunoșteau până atunci, de cât chipul zugrăvit.

Domnul țării a văzut la lucru pe **țărani**, aceștia suferitori, plini de răbdare și vitejie, care se uitau uimiți la dâșul.

Sângele lor l'a văzut curgând, dar plângeri dela dâșii n'a auzit. Și le-a spus în atâtea chipuri deosebite, prin faptă ca și prin cuvânt :

Vă doare !... Mă doare și pe mine ; îmi sunteți dragi copii, și ei au răspuns, Doamne, ne ești Drag.

Așa s'a săvârșit în România pentru cea mai mare a ei fericire, unirea sufletească a poporului și-a Regelui.

Unirea aceasta rodnică în urmări însemnate, fie care zi fără îndoială o va întări și mai mult.

Dar încă de astăzi ea este nesguduită, căci se sprijină pe o temelie întreit de puternică :

Loialitatea de suflet, noblețea de inimă a Suveranului, devotamentul și vitejia acestei oștiri de țărani, cari au păstrat neatins în el, la adăpostul ori cărei stricăciuni străine, rassa Românească.

Așa în cât astăzi cel mai bogat sânge, e acel care curge în vinele celor mai săraci și în sfârșit, nemernicia germană, care furioasă, zăpăcită că a întâlnit un Rege unde credea să nu alle decât un complice, a amestecat prostește cu coroana lui, spini care se cereau pentru ca ea să fie în adevăr, pentru totdeauna a unui Rege.

Frați Români și Viteji Ostași !⁵⁾

Fraților! Sufletul și întreaga activitate vieții a regelui Carol, nu ni l'a dăruit nouă fără nici oreșinere ; inima lui a rămas prinsă de neamul lui de origină, și dacă nu ne-a dăruit-o, este că nu a putut.

Astăzi însă urmașul lui Regele Ferdinand, vine și ne dăruiește sufletul și inima lui toată, daruri foarte greu de făcut ; căci voința omului se frânge adesea ori în fața împotriviților.

Prin legi dovedite de cercetătorii sufletului și trupului omnesc, cunoaștem în ce încheștare adâncă ne țin bunii și străbunii cari odihnesc adesea ori departe de noi într'un colț al acestui întins pământ.

Apoi, când acest Rege înconjurat de o familie numeroasă, o uită, gândindu-se numai la familia lui cea mare care este țara lui, și renunță cel dintâiu la foloasele mari ale proprietăților și hotărăște să le împartă soldaților cari au lăsat plugul, sapa și grapa și au alergat la chemarea lui pentru apărarea țării.

Cum trebuie să ne ținem în fața lui !!!...

Eu nu ași putea să-i spun întreaga bucurie ce o simt și recunoștința vie adâncă ce aș vrea să i-o arăt, nu numai prin cuvinte isvorâte din minte și judecată, dar prin întreaga tălmăcire a fapturii mele, și să fac și eu cum făcea și strămoșii noștri când veneau să aducă Voevozilor lor proslăviri pentru faptele frumoase ce le făcuseră ;

Să iau mâna acestui mare bine făcător al neamului meu, să o duc la inimă, la frunte și la buze, spuindu-i : Mărite Doamne, ai făcut pentru neamul nostru în câteva luni, mai mult de cât toți Voevozii noștri în timpul veacurilor.

Te-ai desprins de neamul tău ca să fii cu totul al nostru, al jertfelor noastre, al grijilor noastre, al nădejiților și mai ales al cumpenii noastre.

Ruperea ta dela ai tăi nu s'a putut face fără rănire adâncă, rănire, care nu poate avea alt leac de cât Dragostea noastră pe care ți-o dă, fără măsură tot neamul Românesc.

Ne-ai dus la războiul cel mare pentru întregirea și întărirea neamului, căci nu ai vrut să fim și nu vom fi răsplata tovarășii

5. Cuvântare ținută pe Valea Caregni despre Vodă Ferdinand, către ostași.

dușmanilor noștri. Vom fi de acum mai mulți, și nu vom mai fi robi cu voie și fără voie ai marilor împărați.

Ai împlinit visul plugarilor dându-le spre folosință pământul pe care i-ai făcut stăpâni, și aceasta nu ca miraje pentru faptele ce au săvârșit, ci ca răsplată pentru cele ce au făcut.

Nu pot spune mai nemerite vorbe, de cât bătrânele cuvinte : Dumnezeu să-ți răsplătească.

Răsplata ta va fi și a noastră căci ia ne va găsi uniți în gând, în inimă și în suflet. Așa dar suntem datori să adunăm sufletele în jurul Aceluia care stă astăzi pe troul țării, pentru ca inima și gândul lui să se simtă sprijinită de toți în dureroasele încercări prin care trecem. Nu e greu să ne convingem și să convingem și pe alții despre cele ce se petrec în Casa noastră Domnească.

Pe lângă faptele Marelui Rege se poate vedea ușor, căci sunt răspândite pretutindeni, munca și devotamentul Reginei noastre, pe care le întâlnim în lagărul luptătorilor ; în spitalele suferinzilor, și alături de cei rămași stingheri în trupurile lor.

Cineva care i-ar fi împărțit în față dragostea și devotamentul ; i-ar fi spus.

Îmi pare bine că mă iubiți, căci fără de dragostea voastră, zilele ar fi prea grele, și au adaos și aceste neasemănate cuvinte de dulceață : *Mie mi-e dragă și pulberea țării noastre*. Afară de asta, la palat se lucrează : Domnițele Elisabeta și Marioara și-au luat greaua sarcină la mașina de cusut, una croind și cealaltă pregătind lucrul, astfel pânzele groase și aspre trec prin gîngașele mâini ale Domnițelor, prefăcând în clituri mari de rufărie și haine, atât de trebuitoare luptătorilor și invalizilor noștri.

Astfel dar, închei mica mea cuvîntare, considerându-i pe acești trimiși ai Domnului, ca cea mai dreaptă și aleasă mișcare a sufletului meu.

Să dea Dumnezeu Regelui Ferdinand cel mare, norocul de a îndeplini încheierea Împărăției Românești, căci și el în sufletul lui și în căminul lui găsește toate dorurile sprijinitoare de putere și voință, iar în poporul lui, toată dragostea și Recunoștința.

Amin,
1917, Decembrie, 17

Iubiți Ostași și blagosloviți Creștini ! 6)

Pe vremea când mă aflam pe valea Aluniții, în toamna trecută cu Regimentul, vedeam frunzele ; podoaba pădurilor, căzând în neguri, așa, cum au fost menite din nașterea lor ; și din vârful înălțimii : (dela Bateriile Rusești) de unde priveam în zarea depărtată, vedeam deschizându-se o priveliște măreață înaintea ochilor mei, asupra întinderilor pustii !... Până la iubiiții noștri, robiți de dușmani. Atunci sufletul însuși, mi se lărgea prin goliciunea fără margini a pădurilor..,

Părea că e moartea ; dar experiența ne spune și știința ne lămurește că e numai odihna, somnul, că viața s'a dus din frunze, care și-a făcut datoria pentru a se întoarce în trunchiul care va da, din aceiaș sevă, acum cu îngrijire păstrată pentru a fierbe mâine în adâncurile pământului, o altă viață, de frunze voioase, tinere în primăvara ce va veni.

Această asemănare, această imagine, este icoana trupului nostru național, jertfele ce au trebuit să fie, s'au retras nevăzute astăzi, ca să se odihnească o clipă, și să fiarbă mâine de un nou avânt, acele puteri de viață prin care se țin popoarele și se întorc din nou la lucru, după cele mai triste momente de brutală amenințare a viitorului, pentru a da o nouă tinerețe a nesfârșirilor.

Lumea aceasta, așa de felurită la înfățișare, este la înțeles una singură, și în această unitate îi stă și nemuritoarea Divinitate.

Și pomul care și-a pierdut frunza, dupe cum și noi, ne-am pierdut bucuriile și visurile, ne mai împărtășește o învățătură, în numele acestei naturi care e destul de mare pentru ca să nu facă osebite, între viețuirea copacului pădurii (din valea Aluniții) și între dănuirea unei societăți omenești.

Ramurile negre și fără frunze ale pădurii nu trebuie ferite de vânturile iernii, ci trebuie așteptat ca o nevoie frigul și gerul care au venit, lăsându-l să treacă liber printre crăcile pădurii, ca să nu fie sbuciumate mai mult în odihna lor, grea de concentrare și pregătire. Căci aceiași știință, despre acești frați nemișcați și muți ai pădurilor și umanității noastre ne spune,

6) Cuvântare ținută în Biserica „Pufești“, în fața ostașilor și a norodului

că fără acest frig, viața nu se trezește așa de puternic în ramurile care n'au murit odată cu frunzele lor.

Păstrate cu îngrijire la adăpost, încălzite artificial, ocrotite de orice atingere a asprimii gerurilor ele vor da cu mult mai puțin, de cât dacă sunt lăsate menirilor, înfruntând ceia se pare așa de ucigător astăzi pentru ca mâine din însăși mușcăturile lui să iasă noua înflorire și înfrunzirea bogată a altei tinereți.

Așa să ne luăm soarta și noi.

Să nu căutăm a ne pune la adăpost (ca boierii și ciocoi), să nu fugim din calea soartei care ne căuta, să râvnim măcar la aceia care, mai fericiți în aparență de cât noi, și-au găsit culcușul cald, departe de durerile patriei, pe care aveau, nu numai datoria față de dânsa de a le împărtăși, dar chiar — și nu ș'au dat seama

Datoria față de dânșii !

Să stăm la locul nostru și orice va veni asupra noastră să primim.

Să primim cu adâncă recunoștință, în siguranța răsplătirii ca ramura fără frunze, care numai prin vijeliile înghețate poate să ajungă la tot belșugul primăverii care nu va lipsi.

Amin.

Pufești, 31 Decembrie, 1917.

ANUL NOU 1918

Frați Români, Ostași Viteji ! 7)

Un an se încheie și altul începe.

Am trăit un an în care paginile istoriei au sporit cât n'au sporit în veacuri : un an în care lupta noastră a atins culmile celei mai strălucite glorie, un an în care poporul român a dovedit lumii că puterile lui de luptă și de jertfă sunt mai presus de toate vicisitudinile și de toate obstacolele ce i se pot întindea în cale. A fost un an de dureri cumplite de sforțări supra omenești și de jertfe nemăsurate.

7) Cuvântare ținută la Biserica Pufești în fața ofițerilor, a trupei și a norodului din Sat.

Am biruit durerea, am înfruntat greutățile și nu am tremurat în fața jertfei.

Strânși în acest ungher de țară, am urmat fără șovăire calea datorilor noastre și a năzuințelor noastre.

Am muncit din greu pentru refacerea oștirii noastre, Refacerea oștirii a fost o minune pentru aceia care nu ne cunoștea. La Oituz, la Mărășești și la Mărăști, minunea a strălucit în toată splendoarea ei.

Acolo s'a fixat drepturile noastre în fața istoriei, acolo poporul Român a dovedit adevărata lui valoare, acolo s'a scris pagina cea mai glorioasă din viața neamului nostru.

Dar dacă sforțările și jertfele noastre au depășit prevederile multora și au stârnit admirația tuturor, dacă gloria cea mai curată a împodobit stindardul luptei noastre, norocul nu ne-a stat întotdeauna în față.

Au venit împrejurări vitrege, care împotriva voinții și a sforțărilor noastre ne-au oprit în drumul biruinții desăvârșite.

Am băut din cupa tuturor amărăciunilor.

Ne-a fost dat să suferim dureri pe care nici un neam nu le-a suferit.

Dar cu cât durerile au fost mai adânci, și cu cât împrejurările ne-au fost mai protivnice, cu atât am rămas mai tari în credințele și hotărârile noastre.

În ultimul foc de armă am înecat durerea revanșei neîmplinite, dar nu am pierdut nici avântul nici credința în izbânda drepturilor noastre.

În pragul noului an România apare cu nimbul gloriilor din anul ce a trecut și cu încrederea neclintită în triumful dreptății și al libertății tuturilor fiilor ei.

Amin,

Pufești, 1 Ianuarie 1918.

O ! Iubite Frate ⁸⁾!

Cu ce cuvinte aş putea să-ți însoțesc calea ta către veșnicie ; de ași fi teolog sau orator, te-ași răsplăti cu un logos vrednic de jertfa ta, ce ai adus-o pe altarul patriei...

8. Cuvântare ținută la înmormântarea Preotului Ștefan Ionescu dela Regimentul 3 Olt.

De și bătrân la glasul trâmbiții nu ai pregetat un moment, atunci, când ai văzut că fii tăi Duhovnicești ai comunei tale, pleacă la datorie de a muri apărând țara de dușmanul secular, nu ai putut răbda să-i lași fără mângâierea bisericii, și fără înmormântarea creștinească pe câmpul de luptă, mila și dragostea către ei și către țară, au învins neputința bătrâneții tale.

Această datorie către țară, precum și avântul tău sufletesc, când patria era în pericol și dorința neamului pentru întregirea visului secular al strămoșilor de pretutindeni, rupând odată lanțul sclavii, ți-au dat energia tinereții de odinioară și ai urmat Regimentul 3 Olt, pretutindeni în cele mai cumplite lupte, ce au avut de susținut în acest înfricoșat război, ți-ai făcut datoria până la capăt, îmbărbătând și încurajând pe vitejii ostași la luptă ai fost un înger mângâietor la capul celor răniți și muribunzi, nu ai lăsat nici unul să plece în calea veșniciei spre ceata sfinților mucenici ai Patriei, neîmpărtașiți cu sfințele taine...

Acum te bucuri în mijlocul Vitejilor tăi Ostași și ai Serafimilor, ajungându-i așa de vreme.

Veseliți-vă, acum cu toții și spuneți strămoșilor și Voievozilor noștri, faptele voastre vitejești : dela Jiu, — Dragoslave, — Turtucaia, — Mărăști, — Oituz și Mărășești — ; că sunt egale în eroism cu ale lor dela Rovine, Răsboeni și Călugăreni etc.

Sf. Biserică se bucură că împreună cu tine și alți frați Preoți ați căzut jertfa sfântă pentru Patria mamă, istoria neamului ne spune ; că apostolii bisericii, în toate timpurile au fost stâlpi puternici pentru apărarea Patriei.

Popa Șapcă pe câmpie la Islaz a proclamat independența României.

Popa Stoica dela Fărcași a delăsat Altarul Domnului și a încins sabia în timpul de glorie al lui Mihai Viteazul, devenind cel mai bun general al său și spaima Turcilor păgâni.

Dacă voința Dumnezeiască a fost ca firul vieții tale să se sfârșească aici.

Tocmai în pragul realizării speranțelor noastre de glorie, când cu toții ne-am fi întors cu Regimentele la cazărmi și căminele noastre, unde iubirile celor de acolo ne-ar fi primit, cu tot focul covârșitor al Dragostei lor. Ce să facem !!!

Să respectăm voința Dumnezeiască, pentru că în această lume totul este trecător ;

Numai acolo la voi în ceruri este adevărata Patrie, eternă, fără durere și fără suspin.

Zadarnic scumpa ta soție și iubitele tale copile, vor aștepta pe soțul și tatăl lor a se întoarce cu ceilalți, el nu va mai veni până la capătul eternității, căci a apucat a călătorii pe calea dreptilor, a fericiților îngeri în Patria cerească unde se găsesc Strămoșii și Voievozii noștri, cărora le va spune bucurie mare a se veseli și ei pentru întregirea neamului Românesc.

Voi spune și eu scumpei tale soții și mult iubiților tăi copiii: ca, dupe cum viața întreagă ai dus-o în cinste și sfințenie, tot așa și aici ai sfârșit, lăsând-o cu cea mai curată jertfă pentru Patrie și biserică, sau cum ziceau strămoșii pentru moșie și lege.

Numele tău va fi scris cu litere de aur în istoria țării și pe pereții bisericii Domnului căruia i-ai servit 40 ani în satul tău, iar enoriașii tăi vor avea adânc săpat în inima lor, numele tău sfânt și Erou.

Iar mormântul tău va fi pururea acoperit cu flori și vizitat de fii României-Mari servindu-le ca o icoană vie a Eroismului Strămoșesc.

Amin,
Pufești, 1918, Ianuarie, 3.

*Fraților și Viteji Ostași!*⁹⁾

Acuma a venit timpul să ne ducem fie care la căminele noastre, la familiile și copii noștri iubiți, despărțindu-ne după o viață trăită împreună aproape doi ani de zile. Vă rog să-mi îngăduiți, să vă spun câte-va cuvinte de adio.

Ca și strămoșii noștri, v'ați făcut și voi datoria; și v'ați înmărmurit dușmanii cu disprețul vostru de moarte, ați scris din nou, — norod necăjit, cu slovele sângelui nostru, dreptul la viață al neamului Românesc.

Se împlinește astăzi 18 luni și jumătate, de când stau de vorbă cu voi în fie care zi, în fie care noapte.

V'am dat bătăile inimii mele sfâșiate de desnădejdiile zilelor, de neisbândă, ori întraripate de speranțele zilelor de victorie.

9. Cuvântare de adio ținută în fața întregului Regiment și a tuturilor ofițerilor, la demobilizarea unei părți din armata noastră, impusă de nemți la pacea dela Bufta.

Cu voi am fost mereu, în fie care zi, în fiecare ceas, în fie care clipă, în tranșeele umede, în bordeiele voastre, seara la vorbele din preajma focurilor, în iureșurile biruitoare și pe drumurile pline de mocirlă ale retragerii, — și la tristele popasuri în mijlocul câmpiilor pustii, sub cerurile de cenușă ale pribegiei.

Cu voi am fost în infermerii și spitale (Poiana Cârnelui) la căpătâiul suferințelor voastre ; cu voi pe drumuri, când treceați prin ninsorile iernelor (Cociunghi, Broșteni, Dămieni, Valea-Ursului, Băcești, Țibănești, Voinesti, Lungani, Pocreaca, etc.) ori prin ploile toamnei, (dela Jiu până la Siret) flămânzi și rebeșiți în mantalele noastre sdrențuite și glorioase ca niște steaguri.

Și după zilele amare ale înrângerilor și a retragerii după iarna aceia plină de întuneric ca un nou pământ.

Șuvoiul de lumină al victoriei dela Mărășești, și apoi muntele de Eroism de care s'au sfărâmat valurile diviziilor germane la Mărășești.

Ziua biruinții dela Siret, să știți c'a răsărit, pe cerul istoriei noastre, ca un soare, care ne va lumina în veci, căile perdute în tainele viitorimii pe Hrisoavele noastre, el este pecetia ce-a mai sfântă de sânge, care ne întărește drepturile la viață.

În luptele dela Jiu, Buliga, ... Muncel, și Valea Aluniții, cu mâinile voastre bătătorite de coarnele plugului și de condacul pustii, ați clădit Ierusalimul Neamului nostru obișduit.

Pământul pe care v'ați vărsat sângele, dela Mare până în Munți ; precum și dela Nistru până la Tisa, n'i l'ați cucerit nouă și copiilor noștri.

Plugul vitejiei voastre să știți, că ; de data aceasta a răsturnat brazda pentru voi, și numai pentru voi.

Al vostru va fi rodul care va isbucni la soarele primăverii, din ogoarele hrănite cu sudoarea și sângele vostru.

V'a făgăduit Regele vostru și vă făgăduiește conștiința tuturor aceloră cari au făcut din jertja voastră : biserică în care își ingenunchiază evlavia și dragostea de neam.

Să mai știți, că miile de mucenici cari au căzut la Turtucaia, la Toplaizar, la Azamcea, la Cerna, la Jiu, Bumbești, Buliga, la Stâlpu, Oituz, Mărășești și Mărăști, în gara Chișinău, Călărași și Bender, au zidit cu trupurile lor, România dreptilor și România Mare de Măine dela Nistru până la Tisa.

Amin,
Chișinău, 7 Martie, 1918.

Spre oducere aiuvte

M. Cuvântulescu

25

15 Aprilie 1931.

*Că l'ai întâmpinat pe el, cu
binecuvântările bunătății, pu-
sai *pe capul lui cunună de
pietre scumpe, viață a cerut
dela Tine și i-ai dat lungime
de zile în veacul veacului.*

P. S. 20.

Frați Români ! ¹⁰⁾

Prin sărbătorile bisericești, noi preamărim pe Dumnezeu, cinstim amintirea lucrărilor mântuitoare a Domnului nostru Isus Christos aici pe pământ și aducem laudă tutulor sfinților săi înălțându-ne inimile într'o lumină Dumnezeiască. Tot așa, prin sărbătorile naționale, noi ne înprospătăm în mintea noastră faptele de mântuire din trecutul neamului românesc și cinstim cu lauda cuvenită pe toți acei bărbați mari ai neamului, cari, conduși, ajutați de Dumnezeu, au dus mai departe țara noastră spre propășire. Iată, dar pentru ce în momente ca acestea în care ne găsim, în sărbători naționale, cu toți suntem veseli și bucuroși de a mulțumi și lauda pe Dumnezeu pentru tot binele pe care ni l'a dat în trecut.

Astăzi suntem în ziua națională, cea mai mare și fericită, în ziua de 10 Mai. Se cuvine dar, că cu acest prilej, să ne ducem cu mintea la faptele trecutului, în legătură cu această zi, pentru ca să cunoaștem mai bine înaltele datorii pe care le avem către patria noastră.

Fraților !

De mult, încercata noastră țară, tânjea după o zi cu soare, după o zi cu pace, în care să răsuflă de greutatea ce o apăsa de veacuri, până când s'a milostivit bunul Dumnezeu și ne-a trimis, această mult așteptată zi, în care cu adevărat, pentru toată țara a răsărit un soare mândru, soarele nădejdi noastre în mai bine.

Și această zi s'a însemnat în istoria țării noastre cu numărul zilei de 10 Maiu 1866.

Atunci ne-a venit de departe un prinț spre conducere și îmbărbătare, în care toți își puseseră speranțele.

Iar Dumnezeu, a încununat această frumoasă și înălțătoare

10. Cuvântare ținută trupei cu ocazia zilei de 10 Mai.

primire din partea poporului printr'o ploae răcoritoare; ce de mult nu mai stropise pământul însetat.

Această zi de zece Maiu 1866 este începutul binefacerilor ce au venit de atunci încoace, căci noul Domn așa fel a condus țara, în cât acesta a căpătat din ce în ce mai mare încredere în brațele și virtutea fiilor săi.

Astfel, începând cu o frumoasă zi de 10 Mai, a propășit țara, s'a luminat poporul de negura apăsării de veacuri, ogoarele s'au desțelinit și au început să producă hrană brațelor ce le lucrează, până ce iarăși într'o frumoasă zi de 10 Maiu, în anul 1877, Românii s'au ridicat să spele rușinea aceia ce de veacuri le pătaseră frunțile, adică robia Turcească.

Atunci Românul a arătat lumii întregi, ce fel de popor este acela ce hălăduște la gurile Dunării, atunci s'a văzut că, sângele de Roman adus aici de ostașii lui Traian nu s'a pierdut ci s'a dovedit în destul că fierbe în sângele urmașilor tot atât de puternic, precum odinioară la vitejii noștri strămoși.

Iată dar, că o nouă zi de 10 Maiu a adăogat o rază de lumină în destinul țării noastre.

Și într'o ultimă sfortăre, fii României, au răsturat la Plevna robia Turcească și în șanțurile Griviței au suferit zloată, au simțit sfâșierea unui suspin pentru țara mult dragă și depărtată, au oprit cu piepturile lor focul și gloanțele ce vărsau meterezurile păgâne și astfel cu sângele lor ne-au dat nouă o țară liberă, o țară frumoasă, o țară rodnică.

Și îndată, după atâta jertfă sfântă, coroana de oțel a încununat fruntea Regelui nostru, drept răsplătire pentru o conducere așa de înțeleaptă.

Regatul și comuna au venit tot într'o zi de 10 Mai în anul 1881, și pentru a treia oară a binevoit Dumnezeu să sfințească această zi, cea mai mare sărbătoare națională pentru noi Români.

Și așa în fie care an, când în mijlocul primăverii luminează „cu trei sori în frunte” ziua de 10 Maiu, toată suflarea Românească se bucură, tresaltă. Ea cinstește cu cântări de laudă pe înaintașii ce ne-au adus pacea, libertatea și vaza de care ne bucurăm astăzi și nu uită să-și înalțe sufletul cu bucurie și multă mulțumire până la Scaunul Marelui Dumnezeu, de unde ne-a venit tot ajutorul și toată nădejdia în vremuri mai bune.

Și în aceste cântări de laudă, de mulțumire și de bucurie se vede puterea unui popor ce se pregătește pentru o nouă isbândă cu ajutorul Domnului.

Aceia a desrobirei de frați și aceia de a păstra cu sfințenie limba, legea și moșia moștenită din străbuni. Toate acestea însă, se vor săvârși numai sub ochiul și cu ajutorul lui Dumnezeu, căruia suntem datori să-I înălțăm totdeauna mulțumiri pentru ajutorințele date nouă în trecut și către care să ne îndreptăm sufletele, urmând calea arătată de poruncile Sale.

Căci El este tatăl nostru al tuturor și numai în numele Lui să încordăm brațul nostru la muncă și la luptă. El este cel ce conduce steaua popoarelor, îndreptează năzuințele fiilor unui neam către aceiași țință și ajută la înfăptuirea binelui și a dreptății în sânul aceluiași popor.

El arată calea luminoasă când întunericul începe să cuprindă mintea unui popor și trimite în vremuri grele Oameni Viteji și tari în credință care scapă țara de pericol.

Iar când un popor uită de El și-și petrece viața în plăceri, în nedreptate și asupra altor popoare, atunci Dumnezeu este Cel ce împiedică răul, prăbușește un asemenea popor și face să răsară în locul lui altul, care respectă legea Domnului.

Așa fiind, El este conducătorul nostru și în această zi de sărbătoare națională, noi pe El Îl slăvim, pentru că dela El ne-a venit stropul de fericire de care ne bucurăm astăzi.

Și acum, sub imboldul simțămintelor iubirei de Patrie și luminați de cuvântul Domnului din Sfânta Evanghelie din care am grăit în parte cu toți într'un cuget și într'un glas să strigăm : Trăiască România, scumpa și iubita noastră țară, Veșnic încununată de strălucirea pe care i-o dă numai binele și fericirea fiilor săi.

Amin

Amin,
Codăești, 1917, Maiu, 10.